

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001513

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сегень Ярослав Юрійович

2. Yaroslav Sehen

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9359-3612

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філософія

Дата захисту: 24-06-2026

Спеціальність за освітою: Маркетинг

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13405

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.01.07

Тема дисертації:

1. МЕДІА ЯК АТРАКТОР СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВІЙ РЕАЛЬНОСТІ
2. Media as an Attractor of Social Consciousness in the Information-Digital Reality

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена комплексному філософському осмисленню трансформацій суспільної свідомості в умовах інформаційно-цифрової реальності, зумовлених зростаючою роллю медіа у процесах смислотворення, комунікації та формування публічності. Актуальність дослідження визначається глибинними онтологічними, культурними та світоглядними зрушеннями, що відбуваються під впливом цифрових технологій, алгоритмічних механізмів управління увагою, феноменів постправди, інформаційного перевантаження та фрагментації символічного простору. У сучасних умовах медіа перестають бути лише технічним засобом передачі інформації або нейтральним каналом комунікації. Вони постають як автономна смислова реальність, що активно впливає на структуру сприйняття, інтерпретації та самоусвідомлення як індивідів, так і соціальних спільнот. У роботі медіа розглядаються не інструментально, а як чинник, що формує умови можливості суспільної свідомості в інформаційно-цифрову добу. Метою дослідження є філософський аналіз прямого й опосередкованого впливу медіа на суспільну свідомість, а також осмислення взаємозв'язку розвитку новітніх медіа з трансформаціями публічності, суб'єктності та колективного

мислення. Об'єктом дослідження є трансформації суспільної свідомості та публічного простору в інформаційно-цифровій реальності, а предметом — медіа як атрактор метаморфоз суспільної свідомості в умовах цифровізації та медіатизації соціального життя. Теоретико-методологічну основу становить комплекс філософських підходів, зокрема історико-філософський, феноменологічний, герменевтичний, діалектичний, екзистенційний, системний та структурно-функціональний. Це дозволило розглянути медіа як багатовимірний феномен — не лише як соціальний інститут, а як онтологічну умову формування смислів, публічності та суспільної суб'єктності. Важливе значення має використання концепту атрактора, який застосовано для пояснення нелінійної динаміки трансформацій суспільної свідомості в умовах інформаційного перевантаження та алгоритмічного впливу. У першому розділі здійснено теоретико-методологічний аналіз підходів до осмислення медіа та суспільної свідомості у класичній і сучасній філософії, уточнено понятійно-термінологічний апарат дослідження, розкрито зміст категорій «медіа», «публічність», «комунікація», «свідомість». Показано роль медіа у формуванні символічних структур влади та легітимації соціальних смислів. Другий розділ присвячено аналізу процесів медіатизації суспільної свідомості в умовах перевиробництва символічного. Розглянуто новітні медіа як водночас продукт і чинник формування інформаційно-цифрової реальності. Проаналізовано феномен постправди як специфічний модус функціонування свідомості, в межах якого істина поступається емоційним, наративним і алгоритмічно зумовленим формам смислотворення. Доведено, що варіативність суспільної свідомості у цифровому середовищі зумовлена не лише маніпулятивними практиками, а й глибинними змінами у способах сприйняття та інтерпретації реальності. У третьому розділі досліджено метаморфози суспільної свідомості в семіозисі медіареальності, зокрема взаємозв'язок медіа та демократії в умовах постполітики, де політичне дедалі більше редукується до символічних і комунікативних практик. Проаналізовано медіаекологічні зміни та трансформацію комунікативних кодів сучасної культури, що впливають на структуру публічності, ідентичності та соціальної взаємодії. Наукова новизна полягає у комплексному філософському осмисленні медіа як атрактора трансформацій суспільної свідомості. Інтегровано концепти атрактора, семіозису та постправди для пояснення впливу медіа на свідомість, удосконалено розуміння взаємозв'язку між медіа, цифровими технологіями та формуванням нових форм суспільної суб'єктності. Подальшого розвитку набули категорії постполітики, інформаційного перевантаження та алгоритмічного впливу. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання для розвитку критичного мислення, формування засад медіаосвіти, осмислення викликів цифрової демократії та вдосконалення комунікативних практик у публічному просторі. Результати можуть бути використані у викладанні філософії медіа, соціальної філософії, філософії культури та міждисциплінарних дослідженнях цифрової комунікації.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive philosophical analysis of the transformations of social consciousness in the context of the information-digital reality, conditioned by the growing role of media in processes of meaning-making, communication, and the formation of publicity. The relevance of the research is determined by profound ontological, cultural, and worldview shifts caused by the development of digital technologies, algorithmic mechanisms of attention management, the phenomena of post-truth, information overload, and fragmentation of the symbolic space. In contemporary conditions, media cease to be merely technical means of information transmission or neutral channels of communication. They emerge as an autonomous semantic reality that actively influences the structures of perception, interpretation, and self-awareness of both individuals and social communities. In this study, media are considered not instrumentally but as a factor shaping the conditions of possibility of social consciousness in the information-digital age. The aim of the research is to provide a philosophical analysis of the direct and indirect influence of media on social consciousness, as well as to conceptualize the interrelation between the development of new media and the transformations of publicity, subjectivity, and collective thinking. The object of the study is the transformation of social consciousness and the public sphere in the information-digital reality, while the subject is media as an attractor of the metamorphoses of social consciousness under conditions of digitalization and mediatization of social life. The theoretical and methodological framework is based on a complex of philosophical approaches, including historical-philosophical, phenomenological, hermeneutic, dialectical, existential, systemic, and

structural-functional methods. This makes it possible to interpret media as a multidimensional phenomenon – not only as a social institution but also as an ontological condition for the formation of meanings, publicity, and social subjectivity. Particular importance is given to the concept of the attractor, used to explain the non-linear dynamics of transformations of social consciousness under conditions of information overload and algorithmic influence. The first chapter provides a theoretical and methodological analysis of approaches to understanding media and social consciousness in classical and contemporary philosophy, уточнює the conceptual and terminological apparatus, and reveals the philosophical content of the categories of “media,” “publicity,” “communication,” and “consciousness.” It also demonstrates the role of media in shaping symbolic structures of power and the legitimation of social meanings. The second chapter focuses on the analysis of the mediatization of social consciousness in the context of symbolic overproduction. New media are examined both as a product and as a factor in shaping the information-digital reality. The phenomenon of post-truth is analyzed as a specific mode of functioning of consciousness, in which truth уступає to emotional, narrative, and algorithmically conditioned forms of meaning-making. It is argued that the variability of social consciousness in the digital environment is determined not only by manipulative practices but also by deep transformations in modes of perception and interpretation of reality. The third chapter explores the metamorphoses of social consciousness within the semiosis of media reality, particularly the relationship between media and democracy in the conditions of post-politics, where the political sphere is increasingly reduced to symbolic and communicative practices. Media-ecological changes and the transformation of communicative codes of contemporary culture are analyzed as factors influencing publicity, identity, and social interaction. The scientific novelty lies in a comprehensive philosophical interpretation of media as an attractor of transformations of social consciousness. The concepts of attractor, semiosis, and post-truth are integrated to explain the influence of media. The understanding of the interrelation between media, digital technologies, and new forms of social subjectivity is further developed, as well as the concepts of post-politics, information overload, and algorithmic influence. The practical significance of the results lies in their applicability to the development of critical thinking, media education, understanding the challenges of digital democracy, and improving communicative practices in the public sphere. The findings can be used in teaching media philosophy, social philosophy, philosophy of culture, and in interdisciplinary studies of digital communication. Keywords: media, social consciousness, digital reality, post-truth, publicity, communication, democracy, media ecology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Сегень Я. Ю. Нові медіа як продукт і конструкт інформаційного світу. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2023. Вип. 43. С. 96–102. DOI: 10.32782/apfs.v2023.16.
- Сегень Я. Інформаційна бульбашка медіареальності: трансформації знання, інформації і свідомості // Humanities Studies. – 2024. – Вип. 21 (98). – С. 94–102. DOI: 10.32782/hst-2024-21-98-11
- Сегень Я. Social Consciousness as a Philosophical Category in the Context of Digital Communication // Вісник Харківського Національного Університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філософія. Філософські Перипетії». – 2025. – Вип. 72. – С. 158–165 DOI: 10.26565/2226-0994-2025-72-15
- Сегень Я. Філософські виміри демократії та свободи в сучасному суспільстві // Епістемологічні дослідження у філософії, соціальних і політичних науках. – 2025. – Т. 8, № 2. – С. 74–81 DOI:

10.15421/342543

- Сегень Я., Ліпін М. Трансформація медіа в умовах багатополярного світу. Соціокультурні трансформації та геополітичні виклики в умовах багатополярного світу: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 24 листопада 2022 р.). Відп. ред. А. Кравченко. Київ: Державний торговельно-економічний університет. 2022. С. 128. ISBN 978-966-918-058-2. DOI: <http://doi.org/10.31617/k.knute.2022-11-24>.
- Сегень Я. Нові медіа як чинник формування соціокультурних зв'язків: тези доповідей. Соціокультурні засади економіки і політики: взаємозв'язки, тренди, суперечності: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 16 листопада 2023 р.). Відп. ред. Н. В. Крохмаль. Київ: Державний торговельно-економічний університет. 2023. С. 70–71. DOI: 10.31617/k.knute.2023-11-16.
- Сегень Я. Нові медіа як основа формування медіареальності. Фундаментальні та прикладні проблеми суспільства: історія, сьогодення, майбутнє: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 11 квітня 2024 р.). Відп. ред. А. Кравченко. Київ: Державний торговельно-економічний університет. 2024. С. 234–237. ISBN 978-966-918-119-0. DOI: 10.31617/k.knute.2024-04-11.
- Сегень Я. Інформаційне поневолення: зворотний бік технологічного прогресу. Фундаментальні та прикладні проблеми суспільства: історія, сьогодення, майбутнє: тези II Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 17 квітня 2025 р.). Відп. ред. А. Кравченко. Київ: Державний торговельно-економічний університет. 2025. С. 204. ISBN 978-966-918-190-9. DOI: 10.31617/k.knute.2025-04-17

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ліпін Микола Вікторович

2. Mukola Lipin

Кваліфікація: д. філ. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0940-088X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Батрименко Олег Володимирович
2. Oleg Batrymenko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0211-248X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сінельнікова Марія Василівна
2. Mariia Sinelnikova

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6085-6087

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кияниця Євгенія Олегівна
2. Ievgeniia Kyianytsia

Кваліфікація: к. соц.ком., доц., 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9629-9865

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колінько Марина Вадимівна

2. Maryna Kolinko

Кваліфікація: д.філос.н., доцент, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1043-2742

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/GLQ-7740-2022;>

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=LWPHEjMAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Кравченко Алла Анатоліївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Кравченко Алла Анатоліївна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Сегень Ярослав Юрійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна